

„A hely, ahol élünk”

Könyvtárosok országos helyismereti konferenciája Székesfehérváron

Az NKA Közgyűjtemények Kollégiumához benyújtott pályázatában a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Könyvtár vállalta, hogy 2018. március 5-én országos helyismereti konferenciát szervez a helyi szakemberek és érdeklődők számára *A hely, ahol élünk* címmel. A konferencia szakmai támogatója a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete volt.

Az „Örökségünk: a múlt és a jövő találkozása” mottóval rendezett szakmai találkozón a könyvtár igazgatója, *Vasné Borsos Beáta Biborka* köszöntötte a vendégeket, majd a város polgármestere, *dr. Cser-Palkovics András* nyitotta meg az egész napos rendezvényt. Köszöntőjében hangsúlyozta a könyvtár kulturális életben és közösségformálásban betöltött szerepét, kiemelve a helyismeret és a helyismerettel foglalkozó szakemberek munkájának jelentőségét és utalt arra is, hogy a rendezvény a Vörösmarty Mihály Könyvtár fennállásának 125 éves évfordulójához is kapcsolódik, hiszen 1893-ban született meg a városban a közkönyvtár gondolata, amikor megrendelték Jókai Mór műveinek nemzeti díszkiadását. A szakmai nap létrejöttéről és tematikájáról *Szőnyegi Hajnalka*, a Vörösmarty Mihály Könyvtár helyismereti és digitalizálási csoportjának vezetője tájékoztatta a résztvevőket. A konferencia első felében a 125 éves Vörösmarty Mihály Könyvtár történetéről hangzott el két előadás. Elsőként a húsz évig Székesfehérváron dolgozó *Kégli Ferenc* bibliográfus, az OSZK nyugalmazott osztályvezetője tartott előadást *A könyvtár, ahol életem* címmel. Felelevenítette a Jókai-jubileum alkalmából megvásárolt száz kötet történetét, és beszélt arról, hogy kezdetben a városi tisztviselők könyvtáraként működött, majd 1931 után, Csitány G. Emil polgármestersége idején nyilvánították városi közkönyvtárrá, megyei könyvtári funkciót 1952. augusztus 19-én kapott.

Ezután *Szőnyegi Hajnalka Pillanatképek könyvtárunk életéből – Ízelítő egy készülő albumból* címmel tartott vetített-képes előadást. A könyvtár tízezer egységből álló fotógyűjteménnyel rendelkezik. A fotók kb. negyede a könyvtár épületeit, a munkahelyeket és a különféle rendezvényeket örökítette meg, és a jubileumra készülő fotóalbumhoz is ebből a gazdag anyagból válogattak. A fotókhoz az intézmény munkatársai érdekes történeteket is fűztek.

A nap második részében a 21. századi helyismereti munkához kapcsolódóan hangzott el öt előadás. A Szent István Király Múzeum nyugalmazott igazgatója, *dr. Demeter Zsófia* történész a *Helytörténeti fórumok eredményei az értékörzésben* címmel tartott előadást. A Fejér megyei honismereti, helytörténeti munka kezdeteiről, jeles személyiségeiről szólt, majd az évtizedeken keresztül zajló középiskolás honismereti táborok történetét elevenítette fel. A Vörösmarty Mihály Könyvtárban folyó helyismereti munkáról *Farkas Edit* helyismereti könyvtáros beszélt. *A Fejér megyei gyűjteményre épülő honlapunk, és adatbázisaink bemutatása* című előadásában a két év óta működő honlap szerkezetével és tartalmával foglalkozott. *Hajdu Hajnalka: Elkezdtük... Digitalizálunk* címmel a könyvtár digitalizáló tevékenységéről adott tájékoztatást. A szolgáltatások közül a képeslapgyűjtemény és a lapkivágatok közzétételét emelte ki. *Mennyeiné Várszegi Judit* az MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének elnöke előadásá-

ban a kistélepülési könyvtárakban dolgozók számára gyűjtötte össze a helyismereti információval, könyvtári helyismereti tevékenységgel kapcsolatos tudnivalókat, s a helyi együttműködés fontosságát hangsúlyozta és minden dokumentumot, tevékenységi formát Fejér megyei példán illusztrált. *Sándor Tibor*, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteményének vezetője *Helyismeret online – a gyűjtés, a megosztás és a közösségfejlesztés lehetőségei az interneten* címmel tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy a technikai adottságok mellett nem érdemes és nem is lehetséges „saját” gyűjteményre törekedni. A hallgatóság figyelmébe ajánlotta az Europeana adatbázisból letölthető térképeket, metszeteket, a Topotéka program fotógyűjteményét, a családtörténeti kutatáshoz pedig a FamilySearch adatbázist. A helyi közösségek bevonhatók és bevonandók a gyűjtemény (pl. a fotóanyag) feldolgozásába, de ehhez megfelelő webes felület kell.

A program záró részében a településeken kiemelkedő munkát végző személyek, közösségek mutatkoztak be. *Gajdó Ágnes* újságíró, szerkesztő *Értékeljük értékeinket! Helytörténeti kutatás Ráckeresztúron* című előadásában mondta el, hogy nagymamája példája vitte közel a helyismerethez, helytörténethez. Elmesélte, hogy amikor jelenlegi lakóhelyére költözött, senkit sem ismert, de ma már a személyes emlékeiket bízzák rá az emberek. Vetítésében bemutatta a ráckeresztúri értéktárban már megtalálható épületeket, eseményeket, szobrokat, könyveket, és megtudhattuk azt is, melyek felvételét fogják most javasolni. *Czöndör Mihályné* a Pusztaszabolcsi Hagyományörző és Hagyományteremtő Alapítvány képviselőjében *Kell egy csapat, kell egy hely... Helytörténet Pusztaszabolcson* címmel tartott előadást. Megtudtuk, hogy a pusztaszabolcsiak közösen dolgoznak azért, hogy a település hagyományai, értékei ne merüljenek feledésbe. Alapítványuk a különböző foglalkozások (pl. családfakutatás, „Hungaricum” játszóház) mellett tapasztalatcsere épülő „Látóutakat” is szervez. 1997-ben kezdték el a *Pusztaszabolcsi füzetek* című sorozat kiadását, melyeket pályázati támogatásokból tudnak megjelentetni.

Az MKE Helyismereti Könyvtárosok tagjai közül többen előadóként vettek részt a rendezvényen, sokan pedig – Tatabányától Szolnokig – a hallgatóság soraiban foglaltak helyet; a Fejér Megyei Honismereti Egyesület tagjai is szép számban voltak jelen. Több kistélepülési helyismereti, helytörténeti kör, szakkör tagjai is részt vettek az eseményen. Bár főleg Fejér megye könyvtárosait hívták a rendezvényre, de a környező megyékből is sokan érkeztek, és végül csaknem százan vettek részt a konferencián.

A helyismeret fontosságáról nem lehet eleget beszélni, arról, hogy miért elengedhetetlen a hely ismerete ahhoz, az emberekben kötődés alakuljon ki közvetlen környezetük, lakóhelyük iránt. A konferencia kitűnő alkalom volt arra, hogy jó példákat, gondolatébresztő ötleteket halljanak a résztvevők, amelyeket mindennapi munkájukban is hasznosítani tudnak.

Szőnyegi Hajnalka
helyismereti könyvtáros (Vörösmarty Mihály Könyvtár)